

Voorlegger vergadering Raad van Bestuur UWV

Vergadering Raad van bestuur	
Datum	11 juni 2024
Agendapunt	Agendapunt 8 Nummer 24 – 200
Onderwerp	Publicatie rapport 'Schulden bij mensen met een uitkering. 2010 – 2022'
Directeur	
Opsteller	
Portefeuillehouder RvB	Maarten Camps (kennis) Nathalie van Berkel (schulden)
Onderwerp heeft instemming van	
Directeur	Toelichting
	Het SDO heeft ingestemd met publicatie van het rapport en artikel

Door Raad van Bestuur te nemen besluiten

De Raad van Bestuur neemt kennis van de belangrijkste resultaten uit het onderzoek naar de omvang van schulden bij mensen met een uitkering.

De Raad van Bestuur stemt in met publicatie van het rapport op UWV.nl en een artikel in ESB en UKV in september 2024

Samenvatting onderwerp en reden bespreking

Een zo goed mogelijk beeld van de omvang van problematische schulden bij de verschillende uitkeringsgroepen van UWV is van belang voor de visie 'Grip op schulden'¹ en dienstverlening van UWV. Meer en systematisch inzicht in hoeveel mensen last ondervinden van financiële problemen en welke uitkeringsgroepen een risico lopen op problematische schulden en welke risicogroepen daarbinnen te onderscheiden zijn, helpt om gericht invulling te geven aan de visie en keuzes te maken ten behoeve van de beoogde dienstverlening aan mensen met problematische schulden. Eerder onderzoek² gaf al een beeld van problematische schulden onder mensen met een uitkering. De basis voor dit rapport is gelegd in een stage-opdracht in 2022³. Dit rapport beschrijft een lange onderzoeksperiode, 2010 tot en met 2022, en geeft daarnaast cijfers voor enkele andere indicatoren van problematische schulden.

De onderzoeksvraag van het onderzoek valt uiteen in 4 beschrijvende vragen:

1. Wat is de omvang van problematische schulden onder mensen met een uitkering bij UWV?
2. Hoe verandert de jaarlijkse omvang hiervan over de periode 2010-2022?
3. Welke verschillen zijn er tussen de Nederlandse beroepsbevolking en de populatie van UWV?
4. Wat zijn risicofactoren voor schulden onder verschillende cliëntgroepen van UWV?

Belangrijkste resultaten:

- Mensen met een uitkering hebben vaker problematische schulden dan de overige mensen in de beroepsbevolking. Het ontvangen van een uitkering is een risicofactor voor problematische schulden.
- Mensen met een WWB-uitkering hebben het grootste risico op problematische schulden van de gehele beroepsbevolking.
- Mensen met een ZW-uitkering hebben het grootste risico op problematische schulden van de UWV-groepen. Dat aandeel was in 2022 bijna even hoog als in de WWB-groep: 5% van de mensen met

¹ UWV (december, 2021), Grip op schulden.

² Zwinkels, Wim (2015), Wie heeft schuld? Een kwantitatieve analyse van schulden bij mensen met een uitkering, UWV.

³ Vlam, C. (2022), Problematic debt among unemployment benefit recipients in the Netherlands: evaluating the size and effect. Utrecht University

een bijstandsuitkering en 4,4% van de mensen met een ZW-uitkering had in 2022 problematische schulden.

- Na de ZW-groep hebben de WW, Wajong en WGA-groepen een relatief hoog aandeel met problematische schulden. Het laagste aandeel schulden hebben de WAO, WAZ en IVA-groep.
- Vanaf 2014 tot 2022 is de omvang van problematische schulden voor bijna alle groepen afgenomen. In 2022 is een lichte toename aan schulden te zien bij mensen die aan het werk zijn en bij mensen die een WW-uitkering ontvangen
- Mensen met een laag opleidingsniveau en mannen hebben een hoger risico op problematische schulden. Voor mensen met een uitkering is opleiding een minder belangrijke risicofactor dan voor mensen zonder uitkering.

Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van een opdracht uit het implementatieplan bij de visie 'Grip op Schulden'.

Aangezien over het relatief grote risico op schulden voor de ZW-groep niet eerder gepubliceerd is, vinden de onderzoekers het belangrijk en interessant om over dit inzicht een aparte publicatie op [ESB](#) in te dienen. De ZW-groep wordt in onderzoek naar problematische schulden vaak samengenomen met de totale groep met een AO-uitkering. Daardoor blijft onderbelicht dat mensen met een ZW-uitkering niet alleen te maken hebben met kwetsbaarheden op het gebied van gezondheid en werk, maar ook op het gebied van schulden.

Gevolgen voor mensen

Inzicht in de omvang van schulden bij verschillende uitkeringsgroepen helpt om gericht dienstverlening aan mensen met schulden te kunnen bieden.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

Dit rapport onderschrijft de opmerking in de knelpuntenbrief 2024 dat knelpunten en risico's stapelen bij de meest kwetsbaren in de samenleving. Namelijk dat het risico op problematische schulden met name hoger is voor mensen met een ZW-uitkering (zieke werklozen, zieke flexwerkers). We brengen deze analyse dan ook onder de aandacht van de integrale klantreis 'Ik ben ziek/(deels) arbeidsongeschikt'. Het rapport bevat aanknopingspunten voor verder onderzoek, we zullen kijken naar de mogelijkheid voor vervolgonderzoek bij de uitwerking van het nieuwe kennisthema Bestaanszekerheid in september.

Strategische aspecten van het besluit

Publicatie van het rapport valt binnen onze ambitie om zichtbaar te zijn met onze kennis

Bedrijfsvoering (personeel/financieel)

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Publicatie van dit rapport voegt extra inzicht toe op het gebied van een maatschappelijk probleem: het geeft meer inzicht in de (ontwikkeling van de) omvang van (problematische) schulden bij verschillende uitkeringsgroepen.

Vervolgtraject besluitvorming

Niet van toepassing

Communicatie

Publicatie op [uwv.nl](#) van het rapport, publicatie van een UWV Kennisverslag (UKV) en een artikel op ESB. ESB is het platform waar economen beleidsrelevante (onderzoeks)artikelen publiceren. Verschijningsdatum van alle stukken is voorzien in september 2024. Via de publicatie van het UKV en ESB vragen we opnieuw aandacht voor het hogere risico op schulden voor uitkeringsgerechtigden, met name voor mensen in de Ziektewet. De Cliëntenraad zal vooraf worden geïnformeerd. Publiceren in het najaar is een goed moment omdat dan naar verwachting ook de knelpuntenbrief besproken wordt in de Tweede Kamer.

Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden:

Let bij keuze 1, 2 en 3 op het volgende:

- Markeer wat gelakt moet worden en geef aan waarom.

- Geef ook aan als het stuk pas op een later moment openbaar gemaakt kan worden met daarbij de voorwaarde en datum.
- Let er daarnaast op dat eventuele externe partijen, anders dan SZW, in de gelegenheid zijn gesteld om bezwaren tegen openbaarmaking naar voren te brengen.

- 1 Ja, in hun geheel.
- 2 Deels, omdat... .
- 3 Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet, omdat....
- 4 Nee, helemaal niet, omdat....

Metadata

Omschrijving: Publicatie van onderzoek omvang problematische schulden

Trefwoord(en): problematische schulden, uitkeringsgroepen, ziektewet